

§ 75

Ärendenummer RS 2025/358

Yttrande över rapporten Ökat regionalt inflytande avseende flyglinjer med allmän trafikplikt, Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Beslut

Regionstyrelsen antar redovisat yttrande som sitt svar på Trafikverkets rapport Ökat regionalt inflytande avseende flyglinjer med allmän trafikplikt.

Yttrandet överlämnas till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Bakgrund

Region Kalmar län har av Landsbygds- och infrastrukturdepartementet getts möjlighet att lämna synpunkter på Trafikverkets rapport Ökat regionalt inflytande avseende flyglinjer med allmän trafikplikt.

Regeringen gav Trafikverket i uppdrag att utreda hur kommuner och regioner kan ges ett ökat inflytande över flyglinjer med allmän trafikplikt på två sätt; dels genom möjlighet att utöka kraven i den allmänna trafikplikten för de statliga linjerna, dels genom möjlighet att införa allmän trafikplikt på ytterligare, icke-statliga, linjer. Några av de grundläggande förutsättningarna i uppdraget är att kommuner och regioner ska ta fullt kostnadsansvar för det kompletterande utbudet och att hanteringen ska vara förenlig med EU:s lufttrafikförordning.

Trafikverket föreslår i rapporten två processer:

Den första berör inte Region Kalmar län i dagsläget då länet inte har allmän trafikplikt för flyget. Förslaget innebär att en kommun/region kan ansöka om utökad trafikplikt utöver statens grundutbud och att den ansökan sköts genom ordinarie ansökningsprocess. En förutsättning ska vara att den som ansöker om utökad utbud står som finansiellt ansvariga. Trafikverket har rätt att avslå beslutet som inte kan överklagas.

Alternativ två omfattar behov av att införa allmän trafikplikt på ytterligare, icke-statliga, flyglinjer. Detta föreslås inte knytas till Trafikverkets ordinarie utredningsprocess utan i stället hanteras löpande när kommunen/regionen bedömer att behov uppstår. Förslaget är att ansökan ställs till Trafikverket och vid avslag kan överklagan göras till regeringen. Kommuner och regioner ges befogenheter att själva upphandla och ingå avtal om trafik.

Förslaget bedöms medföra ökade administrativa kostnader för Trafikverket. Vidare kräver ett genomförande av förslaget författningsändringar i form av lag. Detta för att möjliggöra för kommuner och regioner att medfinansiera utökade krav i statliga flyglinjer samt att finansiera och upphandla trafik på icke-statliga linjer.

Yttrande

Region Kalmar län välkomnar möjligheten att utöka och införa allmän trafikplikt med region eller kommun som initiativtagare. Flyget är en viktig faktor för tillgänglighet och regional utveckling men branschen står inför en tuff framtid där resandeunderlaget redan idag minskar.

För södra Kalmar län är tillgänglighet till exempelvis Stockholm inte optimal och ett dagsverke i huvudstaden är inte möjligt utan minst en flygresor tur eller retur. Alternativet att resa med tåg över dagen är i dagsläget allt för tidskrävande och har även de senaste åren kantats av förseningar och inställda resor. Trafikering av Kalmar Öland Airport fyller därför en viktig funktion för södra länets näringsliv.

Förslaget om att ansökande region ska betala för de kostnader som uppstår av den upphandlade trafiken kan ses som en naturlig effekt av ett efterfrågat ökat utbud. Om trafiken innebär ökade kostnader för regionen kan det få en påverkan på övrig regional verksamhet så som sjukvård och kollektivtrafik. Region Kalmar län föreslår därför någon form av statligt bidrag till regioner om den sökande parten kan redovisa behov och konsekvenser av förlorad flygtrafik.

I övrigt hänvisar Region Kalmar län till det yttrande som Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, tagit fram på rapporten Ökat regionalt inflytande avseende flyglinjer med allmän trafikplikt.

Ärendet har behandlats på sammanträde med regionala utvecklingsnämnden den 17 april 2025. Regionala utvecklingsnämnden har föreslagit regionstyrelsen att anta redovisat yttrande som sitt svar på Trafikverkets rapport Ökat regionalt inflytande avseende flyglinjer med allmän trafikplikt.

Regionstyrelsens arbetsutskott lämnade § 22 april 2025 följande förslag till regionstyrelsen:

”Regionstyrelsen antar redovisat yttrande som sitt svar på Trafikverkets rapport Ökat regionalt inflytande avseende flyglinjer med allmän trafikplikt.

Yttrandet överlämnas till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet”.

Efter avslutad överläggning beslutar regionstyrelsen enligt arbetsutskottets förslag.

Handlingar

1. Ojusterat protokollsutdrag från regionstyrelsens arbetsutskott daterat den 22 april 2025
2. Ojusterat protokollsutdrag från regionala utvecklingsnämnden, daterat den 17 april 2025
3. Tjänsteskrivelse daterad den 10 april 2025
4. Rapport Ökat regionalt inflytande avseende flyglinjer med allmän trafikplikt
5. Remissmissiv - Ökat regionalt inflytande avseende flyglinjer med allmän trafikplikt', Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Expedierat till: Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
regional utvecklingsdirektör